

การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อสร้างเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยง
ชายแดนไทย-เมียนมา : กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และจังหวัดมะริด
DEVELOPMENT OF CULTURAL TOURISM POTENTIAL FOR CREATING TOURISM
ROUTE CONNECTION ALONG THAI-MYANMAR BORDER: A CASE STUDY OF
PRACHUAP KHIRI KHAN PROVINCE AND MYEIK CITY

วิภาวณี เผือกบัวขาว * ณ์ฐกานต์ ผาจันทร์**

Wipavanee Phueakbuakhao, Nattakan Pajan

Received: September 14, 2019

Revised: December 12, 2019

Accepted: December 28, 2019

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อประเมินศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อสร้างเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงชายแดนไทย –เมียนมา : กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และจังหวัดมะริด 2) เพื่อสร้างเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงชายแดนไทย – เมียนมา : กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และจังหวัดมะริด และ 3) เพื่อสร้างเครือข่ายการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อสร้างเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงชายแดนไทย-เมียนมา : กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และจังหวัดมะริดการวิจัยในครั้งนี้ ใช้วิจัยเชิงคุณภาพ ศึกษาโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ซึ่งได้ทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับประชาชน ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว และเจ้าหน้าที่ภาครัฐ จำนวน 9 คน ผลการศึกษาพบว่า 1) การประเมินศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อสร้างเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงชายแดนไทย –เมียนมา : กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และจังหวัดมะริด พบว่า (1) มีแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ เชื่อมโยงระหว่างประเทศไทย ในสมัยอยุธยาถึงสหภาพเมียนมา (2) มีสถาปัตยกรรมในแหล่งท่องเที่ยว เช่น วัด เจดีย์ สิ่งปลูกสร้าง มีความผสมผสาน ทั้งใน

* Assistant Professor, Dr., Instructor in Public Administration Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Phetchaburi Rajabhat University.

** Instructor in Public Administration Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Phetchaburi Rajabhat University.

รูปแบบของไทย เมียนมา อินเดีย เปอร์เซีย (3) เป็นเส้นทางสายไหมทางทะเล เป็นเมืองท่าที่สำคัญ ตั้งแต่สมัยอยุธยา (4) มีศิลปวัฒนธรรม การแสดงของชาวเมียนมาที่ยังคงรักษาไว้ซึ่งอัตลักษณ์ท้องถิ่นดั้งเดิม (5) มีวิถีชีวิตของชาวไทย - เมียนมา ที่ถ่ายทอดออกมาจากการดำเนินชีวิต บริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำกุกยบุรี - ตะนาวศรี ตลอดสองฝั่งแม่น้ำ และ (6) ประวัติศาสตร์ของไทย ที่ถูกจารึกไว้ในดินแดนเมียนมา ทั้งในเมืองประจวบคีรีขันธ์และเมืองมะริด 2) สร้างเส้นทางการเที่ยวเชื่อมโยงชายแดนไทย - เมียนมา : กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และจังหวัดมะริด พบว่า ทั้งสองประเทศมีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมตามเส้นทางท่องเที่ยว ประจวบคีรีขันธ์ - หมู่บ้านมูตอง - ตะนาวศรี - มะริด ตั้งแต่ด่านตรวจคนเข้าเมือง ด่านสิงขร ประจวบคีรีขันธ์ ข้ามชายแดนไทยไปถึงจังหวัดมะริด สาธารณรัฐเมียนมา และ 3) สร้างเครือข่ายการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อสร้างเส้นทางการเที่ยวเชื่อมโยงชายแดนไทย - เมียนมา มี 3 เครือข่าย ดังนี้ (1) เครือข่ายความร่วมมือเชิงพื้นที่ (2) เครือข่ายความร่วมมือด้านการบริหารจัดการและ (3) เครือข่ายความร่วมมือแบ่งตามโครงสร้างหน้าที่

คำสำคัญ : รูปแบบ, การพัฒนาศักยภาพ, การท่องเที่ยว, การมีส่วนร่วมของชุมชน

ABSTRACT

The objectives of the study “Cultural Tourism Potential Development for Creating Touring Route Connection along Thai-Myanmar Border: A Case Study of Prachuap Khiri Khan Province and Myeik City” were to: 1) evaluate cultural tourism potential for creating touring route connection along Thai-Myanmar border: A case study of Prachuap Khiri Khan Province and Myeik City, 2) create touring route connection along Thai-Myanmar Border: A case study of Prachuap Khiri Khan Province and Myeik City, and 3) create networks for cultural tourism potential development for creating touring route connection along Thai-Myanmar border: A case study of Prachuap Khiri Khan Province and Myeik City. The qualitative research approaches were employed in this study. For qualitative study, the in-depth interview was used for collecting data from 9 key informants consisting of people, tourism entrepreneurs, and government officials.

The research results were as follows: 1) The evaluation of cultural tourism potential for creating touring route connection along Thai-Myanmar boarder: A case study of Prachuap Khiri Khan Province and Myeik City revealed that: (1) there were historical tourism destinations connecting Thailand and Myanmar in the Ayuthaya Period, (2) there were such architectures in tourism destinations as temples, pagodas, buildings, which were mixed with Thai, Burmese, Indian, and Persian styles, (3) it was the sea silk road and an important port since Ayuthaya Period, (4) there were art, culture, and performance of Burmese people that were still conserved as a traditional local identity, (5) there was Thai-Myanmar way of life transferred from the living of people in Kui Buri river plain - Taninthary along the river banks, and (6) there was Thai history recorded in Myanmar both in Prachuap Khiri Khan Province and Myeik City. 2) The creation of touring route connection along Thai-Myanmar Boarder: A case study of Prachuap Khiri Khan Province and Myeik City revealed that two countries had cultural tourism destinations along the touring route of Prachuap Khiri Khan – Mudong Village – Taninthary – Myeik, from immigration checkpoint at Dan Sing Khon across Thai border to Myeik City of Myanmar. And 3) There were 3 networks for cultural tourism potential development for creating touring route connection along Thai-Myanmar boarder as follows: (1) area-based cooperation network, (2) management cooperation network, and (3) structural-functional cooperation network.

Keywords: Potential development, cultural tourism, touring route, Thai-Myanmar boarder

1. บทนำ

จากกระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่กล่าวถึงการพัฒนาว่า “การพัฒนาไม่ใช่การสร้างสิ่งใหม่เพียงอย่างเดียว แต่ยังเป็นการรักษาสิ่งดีๆ ที่มีอยู่แล้วให้คงอยู่ด้วยการพัฒนานอกจากการสร้างสิ่งใหม่แล้ว ยังมีการรักษาความเจริญที่มีอยู่แล้วอีกส่วนหนึ่ง ซึ่งเป็นภาระสำคัญเหมือนกันทุกคนจะละเลยมิได้” จากกระแสพระราชดำรัสดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงการพัฒนาที่ยั่งยืน มีหน่วยงานภาครัฐและเอกชนน้อมนำไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาองค์กรของตนรวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวนำไปพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวนานาชาติ โดยมีการพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวเดิมที่มีอยู่เป็นจุดขาย ควบคู่ไปกับ

การคงไว้ซึ่งสภาพแวดล้อม วิธีชีวิตแบบดั้งเดิมในแหล่งท่องเที่ยวและสนองความต้องการของชุมชนทั้งในปัจจุบันและในอนาคต สามารถสื่อผ่านรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่มุ่งเน้นด้านความเชื่อ ความศรัทธาในวิถีชีวิตของคนท้องถิ่น (Ismail, R. 2008) ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีแหล่งท่องเที่ยวหลากหลายประเภท เช่น การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ และการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เป็นต้น (Manoon Mookpadit. 2008)

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจึงมีความสำคัญต่อมิติเศรษฐกิจและมิติด้านสังคมวัฒนธรรม ประเทศต่างๆ จึงได้เล็งเห็นความสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในการสร้างรายได้ให้กับประเทศของตนอย่างมหาศาล โดยนำวัฒนธรรมมาเป็นส่วนหนึ่งในกลยุทธ์ของประเทศ เช่น ประเทศเกาหลีใต้ได้มีการจัดตั้งหน่วยงานอิสระที่สนับสนุนภาคเอกชนในการส่งออกสินค้าวัฒนธรรมซึ่งเราจะเห็นโฆษณาการท่องเที่ยวของเกาหลีที่เน้นการสัมผัสวัฒนธรรมและเทคโนโลยี รวมถึงการโฆษณาแฝงในภาพยนตร์ซีรี่ส์ต่างๆ ของเกาหลี ในขณะที่ประเทศสิงคโปร์ก็พยายามใช้ความหลากหลายของเชื้อชาติ เป็นจุดขายในการท่องเที่ยวเช่นกัน ภายใต้แนวคิดที่ว่า Uniquely Singapore โดยมีการฟื้นฟูแหล่งวัฒนธรรมดั้งเดิมของคนสิงคโปร์เชื้อชาติจีน อินเดีย และมลายูในประเทศให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว สำหรับประเทศมาเลเซียการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจะเน้นความเป็นมุสลิม สำหรับนักท่องเที่ยวที่อยากเข้ามาสัมผัสมิติต่างๆ ของชาวมุสลิม (Krairoek Pinkaeo, 2013) นอกจากนี้ประเทศไทยยังได้เล็งเห็นความสำคัญของวัฒนธรรมเช่นกัน โดยระบุไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-พ.ศ. 2559) ให้ความสำคัญของวัฒนธรรมและประเพณีเนื่องจากวัฒนธรรมเป็นกลไกในการสร้างความสามัคคีในสังคม และต้นทุนทางวัฒนธรรมสามารถนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจในรูปแบบเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์สะท้อนให้เห็นทุนทางวัฒนธรรมมีมิติในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่การท่องเที่ยว

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตั้งอยู่ภูมิภาคตะวันตกของประเทศไทย มีพื้นที่อาณาเขตชายแดนติดต่อกับจังหวัดมะริด ของสหภาพเมียนมา มีประวัติศาสตร์การเดินทางที่พม่าใช้เป็นเส้นทางเดินทัพมาตีประเทศไทยบริเวณด่านสิงขร ปัจจุบันได้มีการพัฒนาเป็นสถานที่ส่งเสริมการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว รวมถึงตลาดการค้าชายแดนที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจและกำลังได้รับการพัฒนาเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องช่วยเอื้อประโยชน์ต่อการค้าชายแดนและการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก ที่ผ่านมามูลค่าการค้าชายแดนไทย – สหภาพเมียนมา ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีค่าเฉลี่ยปีละ 350-400 ล้านบาท/ปี แต่หลังจากที่เปิดจุดผ่อนปรนพิเศษด่านสิงขรอย่างเป็นทางการแล้ว ตัวเลขมูลค่าการค้าและการท่องเที่ยวจะเพิ่มสูงขึ้นอาจถึงปีละกว่า 4,000 ล้านบาท (ASTV ผู้จัดการออนไลน์, 2558) ซึ่งจะส่งผลให้จังหวัดประจวบคีรีขันธ์และจังหวัดมะริด ได้ประโยชน์ในการเชื่อมโยงด้านการท่องเที่ยวร่วมกัน

โดยเฉพาะเส้นทางท่องเที่ยวจากอ่าวไทยกับทะเลอันดามันที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยว ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศไทยและสหภาพเมียนมาเพิ่มขึ้น

ขณะเดียวกันทั้งสองประเทศร่วมกันเปิดจุดผ่อนปรนพิเศษ (ด่านสิงขร) และในอนาคตจะเปิดเป็นด่านถาวรจึงเป็นโอกาสอันดีต่อการค้าและการท่องเที่ยวชายแดน แต่ด้วยข้อจำกัดทางด้านเส้นทาง การท่องเที่ยวระหว่างสองประเทศยังไม่เป็นที่ทราบของนักท่องเที่ยว และขาดการประชาสัมพันธ์และการสร้างศักยภาพของผู้ให้บริการเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวในอนาคต คณะผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบริเวณชายแดนของทั้งสองประเทศ จึงต้องการศึกษา การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อสร้างเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงชายแดนไทย-เมียนมา : กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และจังหวัดมะริด เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเชื่อมโยงชายแดนไทย-เมียนมา ให้กับหน่วยงานงานภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชนเตรียมความพร้อมสำหรับการเปิดตลาดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยสร้างจุดขาย สร้างมูลค่าเพิ่ม สร้างรายได้ และพัฒนาเศรษฐกิจของทั้งสองประเทศต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อสร้างเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงชายแดนไทย-เมียนมา

2.2 เพื่อสร้างเส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อสร้างเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงชายแดนไทย-เมียนมา

2.3 เพื่อสร้างเครือข่ายการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อสร้างเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงชายแดนไทย-เมียนมา

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 รูปแบบการวิจัย ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จากนั้นนำผลที่ได้มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ในการนำเสนอเป็นข้อความพรรณนา

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามและประเมินศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อสร้างเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงชายแดนไทย-เมียนมา : กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และจังหวัดมะริด ประกอบด้วย 1) การศึกษา วิเคราะห์ เอกสาร ตำรา บทความ

วารสาร สิ่งพิมพ์ งานวิจัย แนวคิดทฤษฎีรวมทั้งเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ในชายแดนไทย–เมียนมา : กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และจังหวัดมะริด 2) ลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ประชากรและกลุ่มตัวอย่างตามที่กำหนดไว้และ 3) นำข้อมูลจากการวิเคราะห์เอกสารและเก็บข้อมูลมาสังเคราะห์และวิเคราะห์ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อสร้างเส้นทางการเที่ยวเชื่อมโยงชายแดนไทย–เมียนมา : กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และจังหวัดมะริด

ขั้นตอนที่ 2 จัดเวทีร่วมกับผู้เกี่ยวข้องเพื่อนำข้อมูลจากการประเมินศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อสร้างเส้นทางการเที่ยวเชื่อมโยงชายแดนไทย–เมียนมา : กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และจังหวัดมะริด และข้อมูลความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อสร้างเส้นทางการเที่ยวเชื่อมโยงชายแดนไทย–เมียนมา มาทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อสร้างเส้นทางการเที่ยวเชื่อมโยงชายแดนไทย–เมียนมา : กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และจังหวัดมะริด ประกอบด้วย 1) ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ความต้องการของนักท่องเที่ยว ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง 2) ดำเนินการประเมินศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อสร้างเส้นทางการเที่ยวเชื่อมโยงชายแดนไทย–เมียนมา : กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และจังหวัดมะริด และข้อมูลความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อสร้างเส้นทางการเที่ยวเชื่อมโยงชายแดนไทย–เมียนมาและ 3) ดำเนินการสร้างเส้นทางการเที่ยวเชื่อมโยงชายแดนไทย–เมียนมา : กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และจังหวัดมะริดและ 4) เตรียมติดต่อประสานงานและสถานที่ในการจัดเวทีประชุมแบบสนทนากลุ่มกับผู้เชี่ยวชาญและผู้เกี่ยวข้องตามที่กำหนด

ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการสร้างเครือข่ายการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อสร้างเส้นทางการเที่ยวเชื่อมโยงชายแดนไทย–เมียนมา : กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และจังหวัดมะริด ประกอบด้วย 1) ดำเนินการประชุมแบบสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญและผู้เกี่ยวข้องได้ร่วมระดมความคิดและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับเส้นทางการเที่ยวเชื่อมโยงชายแดนไทย – เมียนมา : กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และจังหวัดมะริด 2) สรุปและวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มกับชุมชนตามรายเส้นทางการเที่ยวเชื่อมโยงชายแดนไทย–เมียนมา : กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และจังหวัดมะริด เพื่อดำเนินการสร้างเครือข่ายการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อสร้างเส้นทางการเที่ยวเชื่อมโยงชายแดนไทย–เมียนมา : กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และจังหวัดมะริดและ 3) สรุปและวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด ตามวัตถุประสงค์และขั้นตอนของการวิจัยพร้อมจัดทำรูปแบบฉบับสมบูรณ์

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยได้กระทำอย่างต่อเนื่องตลอดกระบวนการวิจัย ตั้งแต่ก่อนการสัมภาษณ์ การเก็บข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยจะยึดหลักการตามแนวคิดของมิลเลส และฮิวบีแมน (Miles and Huberman, 1984) แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ 1) การลดทอนข้อมูล (Data reduction) ผู้วิจัยได้เรียบเรียงข้อมูลที่ได้จากการศึกษา เอกสาร บทสรุปที่ได้วิเคราะห์จากการบันทึกเสียงที่ได้จากการสัมภาษณ์เจาะลึก ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่มีความเกี่ยวข้อง และผู้เชี่ยวชาญการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อสร้างเส้นทางการเที่ยวเชื่อมโยงชายแดนไทย-เมียนมา : กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และจังหวัดมะริด 2) การจัดระเบียบข้อมูล (Data display) ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการลดทอนข้อมูลแล้วมาจัดเป็นหมวดหมู่ โดยจำแนกตามการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อสร้างเส้นทางการเที่ยวเชื่อมโยงชายแดนไทย-เมียนมา : กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และจังหวัดมะริด และ 3) การหาข้อสรุปและการตีความ (Conclusion interpretation) ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลแบบสามเส้า โดยพิจารณาความสอดคล้อง และความแตกต่างของข้อมูลที่ได้จากการจัดระเบียบข้อมูล แล้วมาหาข้อสรุป และตีความในรูปแบบการพรรณนาตามกรอบแนวคิดที่กำหนดไว้ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

4. สรุปผลการวิจัย

4.1 การประเมินศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อสร้างเส้นทางการท่องเที่ยวเชื่อมโยงชายแดนไทย-เมียนมา : กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และจังหวัดมะริด จากการลงพื้นที่สำรวจ พบว่ามีแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ได้แก่ 1) วัดด่านสิงขร พบว่า วัดจะมีศาลาซึ่งประดิษฐานหลวงพ่อกิ่งทอง ซึ่งจากคำบอกเล่าของนายบุญสม เผือกผุด และชาวบ้านเล่าว่าวัดด่านสิงขรเป็นสถานที่ชาวบ้านชาวไทยและชาวพม่า เข้ามาสักการบูชา และทำกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา ในวันสำคัญต่างๆ เช่น วันเข้าพรรษา วันมาฆบูชา ฯลฯ และจะมีชาวพม่าเข้ามาทำกิจกรรมเกี่ยวกับการสานสัมพันธ์ระหว่างชาวไทยกับชาวพม่า ในวันสงกรานต์ของทุกปี 2) เขาคันฮอก (เมืองลับแล) ตั้งอยู่บนถนนทางหลวงชนบท พช. 1039 หมู่ 6 ตำบลคลองวาฬ อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จากการลงพื้นที่สำรวจพื้นที่เขาคันฮอกหรือเรียกอีกชื่อว่าเมืองลับแล มีลักษณะเป็นแนวหินที่มีขนาดใหญ่ สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน เป็นพื้นที่รกร้างไม่มีผู้คนอยู่อาศัย และสามารถขึ้นไปบนหินเพื่อชมวิวยิวทัศน์สามารถมองเห็นไกลเห็นจนถึงแนวทะเล นอกจากนี้ยังมีการเล่าว่าในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 มีทหารญี่ปุ่นได้ทำการขน ทองคำ เสบียง

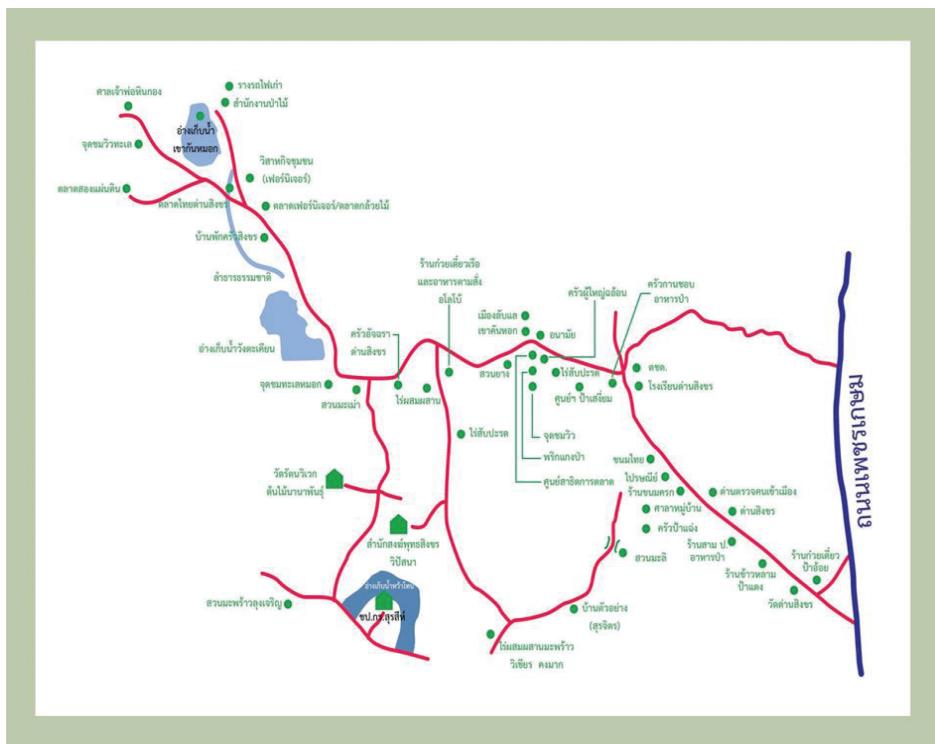
อาหาร อาวุธยุทโธปกรณ์ โดยใช้รถยนต์ขับเข้าไปเก็บไว้ในบริเวณถ้ำจากนั้นคนที่อยู่นอกถ้ำได้ทำการ
 ระเบิดปิดปากถ้ำ ทำให้คนที่อยู่ในถ้ำเสียชีวิตพร้อมกับสิ่งของที่อยู่ในถ้ำ เมื่อมีบุคคลภายนอกเข้าไป
 สืบสวนก็จะเจ็บป่วยและเสียชีวิตลงซึ่งไม่ทราบสาเหตุของการเสียชีวิต จึงทำให้ชาวบ้านไม่กล้าที่จะ
 เข้าไปทำกิจกรรมในบริเวณดังกล่าว 3) ตลาดด่านสิงขร ตั้งอยู่ที่ ม. 6 ต.คลองวาฬ อ.เมือง จ.
 ประจวบฯ ตลาดชายแดนด่านสิงขร บริเวณพรมแดนไทย-เมียนมา ที่เป็นทั้งจุดผ่อนปรนทางการค้า
 และได้รับการพัฒนาให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวของ จ.ประจวบคีรีขันธ์ เชื่อมต่อระหว่างฝั่งไทยที่ ต.คลอง
 วาฬ อ.เมือง จ.ประจวบคีรีขันธ์ กับฝั่งเมียนมา ที่หมู่บ้านมูตอง เมืองมะริดตลาดชายแดนสิงขร เปิด
 ทำการทุกวันและจะมีบรรยากาศคึกคักมากเป็นพิเศษในวันเสาร์ เพราะมีการผ่อนผันให้ชาวเมียนมา
 นำสินค้าเกษตรต่างๆ ประเภทผัก ผลไม้ ดอกไม้สดๆ ข้ามฝั่งเข้ามาวางขายได้ สำหรับภายในพื้นที่
 ตลาด มีการแบ่งเป็นโซนต่าง ๆ อย่างเป็นหมวดหมู่ เช่น โซนเฟอร์นิเจอร์ที่ทำจากไม้ มีทั้งโต๊ะไม้
 เก้าอี้ไม้ขนาดใหญ่เล็ก ไม้แกะสลักแฮนด์เมดให้เลือกซื้อหลากหลายรูปแบบ 4) ศาลเจ้าพ่อหินกอง
 ศาลเจ้าพ่อหินกองเป็นศาลไทยและพม่าตั้งหันหลังชนกันเลยจุดตรวจ ตชด.ไทย ไปประมาณ 200
 ร้อยเมตร เข้าสู่พื้นที่ซึ่งทั้งฝ่ายไทยกับพม่าตกลงให้เป็นเขต “No man's land” มีศาลเจ้าที่ไทยและ
 เมียนมา 2 หลัง ตั้งหันหลังชนกันอยู่ มีเรื่องราวบอกเล่าจากผู้สร้างศาลที่ยังมีชีวิต อดีตผู้ใหญ่บ้าน
 สิงขร ช่วงปี 2539 - 2556 คุณฉะอ้อน วิไลรัตน์ เล่าว่าศาลนี้ชื่อ "ศาลเจ้าพ่อหินกอง" ทั้งสองศาลนี้มี
 ข้อแตกต่างกันอย่างชัดเจน ศาลไทย หลังคาทรงแหลมแบบบ้านไทย ส่วนของพม่าหลังคาเป็นชั้นๆ ลด
 ระดับพื้นที่ในบริเวณศาลดูเก่าเสื่อมโทรมบ้าง ในขณะที่ทั้งสองประเทศกำลังพัฒนาไปข้างหน้า แต่
 ทว่าพื้นที่ตรงนี้ และยาวขึ้นไปอีกจนถึงด่านมูตอง ยังบอกไม่ได้ว่า ใครควรเป็นเจ้าของจึงเป็นพื้นที่ ๆ
 กฎหมายของทั้งสองประเทศ

ส่วนการประเมินศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อสร้างเส้นทางท่องเที่ยว
 เชื่อมโยงชายแดนไทย-เมียนมา : กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และจังหวัดมะริด จุดเด่นของ
 แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในเมียนมาที่มีสิ่งดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเข้าชม 1) หมู่บ้านมูตอง เป็น
 หมู่บ้านที่มีอาณาเขตติดต่อกับชายแดน เป็นหมู่บ้านเล็กๆ บริเวณชายแดน ประกอบด้วย 9 หมู่บ้าน
 นับตามสะพานที่เคยสร้างไว้ในอดีต ประกอบด้วย หมู่บ้านสะพาน 1 เป็นเขตพื้นที่ชุมชน มีคนอาศัย
 อยู่หนาแน่น หมู่บ้านสะพาน 3 เป็นที่อยู่ของชุมชนกะเหรี่ยงในเมียนมา มีประวัติการสู้รบกับรัฐบาล
 เมียนมาในอดีต หมู่บ้านสะพาน 4 พื้นที่ส่วนมากเป็นของบริษัท พีพีที ซึ่งเป็นโรงงานปาล์ม น้ำมันและที่
 พักคนงานของบริษัทพีพีที และหมู่บ้านสะพาน 2 หมู่บ้านสะพาน 5 หมู่บ้านสะพาน 6 หมู่บ้าน
 สะพาน 7 หมู่บ้านสะพาน 8 หมู่บ้านสะพาน 9 มีน้ำตกมีคนอาศัยอยู่ เป็นพื้นที่ที่ไม่มีหมู่บ้านและ
 ประชากรอาศัยอยู่ เป็นสวนปาล์มของนายทุน มีแหล่งท่องเที่ยวหรือสถานที่ที่มีสามารดึงดูดใจ

นักท่องเที่ยว ได้เข้าชม ประกอบด้วย 1) หอนาฬิกาประจำหมู่บ้าน สร้างจากไม้ทานาคาขนาดใหญ่ เป็นไม้ท้องถิ่นของเมียนมา ทั้งต้นนำมาสร้างเป็นฐานนาฬิกาด้วยรูปทรงที่สวยงาม หอนาฬิกาแห่งนี้ เป็นสัญลักษณ์ประจำหมู่บ้าน 2) วัดเจดีย์ทอง เป็นวัดเก่าแก่ ได้รับการบูรณะ และสร้างเจดีย์ทองไว้ให้ ชุมชนสักการบูชา กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวนิยมคือสักการะเจดีย์ และโยนเหรียญลงในบาตรครุฑ อธิฐานจิต หากเหรียญตกลงในบาตรจะสมปรารถนาตามที่อธิษฐานไว้ 3) วิถีชีวิตชุมชนเมียนมาบริเวณ ตะเข็บชายแดน อาทิ ตลาดพื้นเมือง มีสินค้าพื้นเมือง อาหารพื้นเมือง สินค้า ของที่ระลึก และเฟอร์นิเจอร์จำหน่าย 4) ศิลปวัฒนธรรม การแสดงของชุมชนชาวมูตอง ที่สอดคล้องกับความเชื่อทาง ศาสนาที่นับถือ ในงานประจำปี งานประเพณียกช่อฟ้า ประเพณีสงกรานต์ 5) เหมืองแร่ดีบุก ที่เกิดจาก การสัมปทานเหมืองแร่ของบริษัทอาเซียนไทย ซึ่งในปัจจุบันหมดเขตสัมปทาน กลายเป็นเหมืองร้าง มีน้ำขังอยู่ ด้วยความที่บริเวณนี้ยังคงหลงเหลือแร่อยู่บ้าง จึงทำให้น้ำกลายเป็นสีมรกต 2) หมู่บ้าน ลิงขร และชุมชนไทยพลัดถิ่น ในสมัยอยุธยาหมู่บ้านลิงขร เป็นส่วนหนึ่งของประเทศไทย เป็นกลุ่ม ชาติพันธุ์ไทยสยามที่ถูกกวาดต้อนและอพยพมาอยู่ตั้งแต่หลังเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 ประชากรใน หมู่บ้านแห่งนี้ยังคงตั้งหลักปักฐานอยู่หมู่บ้านแห่งนี้ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารร่วมกับภาษาเมียนมา มีประเพณีวัฒนธรรมที่ยังคงไว้ซึ่งความเป็นไทย ได้แก่ ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีลอยกระทง นอกจากนี้ยังมีศิลปะ การละเล่น และการแสดงมีลักษณะคล้ายศิลปะการละเล่นในภาคใต้ของ ประเทศไทย ได้แก่ หนังตะลุง มโนราห์ ซึ่งการแสดงหนังตะลุง แสดงให้เห็นถึงการดำเนินชีวิตของ ชาวบ้านลิงขร โดยเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับคนไทยพลัดถิ่นที่ไม่มีสิทธิ์ใดๆ ในการเป็นพลเมืองเมียนมา จัดการแสดงในงานมหรสพ งานรื่นเริง 3) เมืองตะนาวศรี ตามหลักศิลาจารึกบันทึกไว้ว่าเมืองตะนาว ศรีเคยเป็นดินแดนของอาณาจักรไทยทางฝั่งตะวันตกในอดีต จากการสัมภาษณ์ คุณสมเดียรติ เเอาจิมะ พบว่า เดิมเมืองตะนาวศรีเป็นเมืองค้าขายทางน้ำในสมัยกรุงศรีอยุธยา ในอดีตเป็นเมือง พระยามหานครที่ต้องเข้ามาถือน้ำพิพัฒน์สัตยา คณะผู้วิจัยพบหลักฐานสำคัญทางประวัติศาสตร์ โดยมีร่องรอยกำแพงเมืองเก่าและสถาปัตยกรรมการสร้างบ้านเรือนแบบไทย เมืองตะนาวศรีเป็น เมืองที่ระบุถึงการดำรงอยู่ของ ชาวไทยในอดีตและคณะราชทูตจากเปอร์เซีย จากการสำรวจและ สัมภาษณ์ พบข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชายแดนไทยเมียนมา ในตะนาวศรีและมะริด และ 4) จังหวัดมะริดเป็นเมืองท่าที่สำคัญของไทยในอดีต มีหลักฐานทางโบราณคดีและบันทึกของ ชาวตะวันตกที่บ่งบอกถึงเมืองมะริดเป็นเส้นทางสายไหม เส้นทางการค้า การเดินเรือที่สำคัญ ระหว่างกรุงศรีอยุธยา กับนานาประเทศ อาทิ ประเทศอินเดีย จีน และเปอร์เซีย เป็นระยะเวลา ยาวนานจนถึงต้นรัตนโกสินทร์ หลักฐานชิ้นสำคัญหลายชิ้นถูกถ่ายทอดสู่งานศิลปะ และ

สถาปัตยกรรมสิ่งปลูกสร้าง ตำนาน เรื่องเล่า รวมถึงจิตรกรรมในโบสถ์หรือวิหารที่หลงเหลืออยู่ในปัจจุบัน จึงทำให้เมืองมะริดเป็นเมืองท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่น่าค้นหาอีกแห่งหนึ่ง

4.2 เพื่อสร้างเส้นทางการท่องเที่ยวเชื่อมโยงชายแดนไทย - เมียนมา : กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และจังหวัดมะริด จากการวิเคราะห์แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมพบว่า แหล่งท่องเที่ยวที่กล่าวมาข้างต้น มีศักยภาพและความดึงดูดใจนักท่องเที่ยว สามารถนำมาสร้างเส้นทางการท่องเที่ยวเชื่อมโยงชายแดนไทย - เมียนมา : กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และจังหวัดมะริด สามารถสร้างเส้นทางการท่องเที่ยวเชื่อมโยงชายแดนไทย - เมียนมา : กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และจังหวัดมะริด พบว่า ทั้งสองประเทศมีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมตามเส้นทางท่องเที่ยว ประจวบคีรีขันธ์ - หมู่บ้านมูตอง - ตะนาวศรี - มะริด ตั้งแต่ด่านตรวจคนเข้าเมือง ด่านสิงขร ประจวบคีรีขันธ์ ข้ามชายแดนไทยไปถึงจังหวัดมะริด สาธารณรัฐ เมียนมา

4.3 เพื่อสร้างเครือข่ายการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อสร้างเส้นทางการท่องเที่ยวเชื่อมโยงชายแดนไทย - เมียนมา : กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และจังหวัดมะริด จากการสัมภาษณ์และสังเกต พบว่า มีการสร้างเครือข่ายการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อสร้างเส้นทางการท่องเที่ยวเชื่อมโยงชายแดนไทย - เมียนมา : กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และจังหวัดมะริด

เกิดจากการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล กลุ่ม องค์กร สถาบัน โดยมีเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และความต้องการบางอย่างร่วมกัน ร่วมกันดำเนินกิจกรรมบางอย่างโดยที่สมาชิกขององค์กรระหว่างคนในองค์กร และระหว่างองค์กรนั้นกับองค์กรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะเห็นว่าการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารประสบการณ์ แล้วพัฒนาไปสู่การวางแผนร่วมกัน ดำเนินกิจกรรมบางอย่างร่วมกัน ทำให้ด้านหนึ่งหลีกเลี่ยงความซ้ำซ้อน อีกด้านหนึ่งทำให้กิจกรรมนั้นมีประสิทธิภาพมากขึ้น มีเครือข่าย 3 ลักษณะที่สำคัญ ได้แก่ 1) เครือข่ายความร่วมมือเชิงพื้นที่ 2) เครือข่ายความร่วมมือด้านการบริหารจัดการและ 3) เครือข่ายความร่วมมือแบ่งตามโครงสร้างหน้าที่

5. อภิปรายผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการประเมินศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อสร้างเส้นทางการท่องเที่ยวเชื่อมโยงชายแดนไทย –เมียนมา : กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และจังหวัดมะริด

จากการวิเคราะห์ ผลการประเมินศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อสร้างเส้นทางการท่องเที่ยวเชื่อมโยงชายแดนไทย –เมียนมา : กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และจังหวัดมะริด พบว่า แหล่งท่องเที่ยวที่กล่าวมาข้างต้น มีศักยภาพและความดึงดูดใจนักท่องเที่ยวทั้งทางด้านความงาม ประวัติความเป็นมาที่น่าสนใจ วัฒนธรรมประเพณีที่สะท้อนให้เห็นถึงอารยธรรมท้องถิ่นที่มีลักษณะเด่น ในพื้นที่ที่ทำวิจัยโดยสรุปการประเมินศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อสร้างเส้นทางการท่องเที่ยวเชื่อมโยงชายแดนไทย –เมียนมา : กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และจังหวัดมะริดที่นักท่องเที่ยวสามารถเข้าเยี่ยมชมได้ดังนี้ 1) มีแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ เชื่อมโยงระหว่างประเทศไทย ในสมัยอยุธยา กับสหภาพเมียนมา 2) สถาปัตยกรรมในแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ วัด เจดีย์ สิ่งปลูกสร้าง มีความผสมผสาน ทั้งในรูปแบบของไทย เมียนมา อินเดีย เปอร์เซีย 3) เป็นเส้นทางสายไหมทางทะเล เป็นเมืองท่าที่สำคัญ ตั้งแต่สมัยอยุธยา 4) ศิลปวัฒนธรรม การแสดงของชาวไทย – เมียนมาที่ยังคงรักษาไว้ซึ่งอัตลักษณ์ท้องถิ่นดั้งเดิม 5) วิถีชีวิตของชาวไทย - เมียนมา ที่ถ่ายทอดออกมาจากการดำเนินชีวิต บริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำตะนาวศรีตลอดสองฝั่งแม่น้ำ จากเมืองตะนาวศรี สู่มืองมะริด สะท้อนให้เห็นความเป็นชาวไทย – เมียนมาอย่างแท้จริงและ 6) ประวัติศาสตร์ของไทย ที่ถูกจารึกไว้ในดินแดนเมียนมา ทั้งในเมืองไทย บริเวณด่านสิงขร และตะนาวศรีและเมืองมะริด สหภาพเมียนมา ซึ่งสอดคล้องกับ Tourism Authority of Thailand (2002) ซึ่งแบ่งประเภทของการท่องเที่ยวได้ 12 ประเภท ดังนี้ 1) แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 2) แหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวิทยาการ 3) แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ 4) แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 5) แหล่งท่องเที่ยวเพื่อนันทนาการ 6) แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

7) แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพน้ำพุร้อนธรรมชาติ 8) แหล่งท่องเที่ยวประเภทชายหาด 9) แหล่งท่องเที่ยวประเภทน้ำตก 10) แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 11) แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติประเภทเกาะ และ 12) แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติประเภทแก่ง

ตอนที่ 2 เพื่อสร้างเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงชายแดนไทย - เมียนมา : กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และจังหวัดมะริด

จากการวิเคราะห์แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมพบว่า ทั้งสองประเทศมีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมตามเส้นทางท่องเที่ยวประจวบคีรีขันธ์ - หมู่บ้านมูตอง - ตะนาวศรี - มะริด ตั้งแต่ด่านตรวจคนเข้าเมือง ด่านสิงขร ประจวบคีรีขันธ์ ข้ามชายแดนไทยไปถึงจังหวัดมะริด สาธารณรัฐเมียนมาซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเซอร์โตและปีเตอร์ (Certo and Peter, 1991) กล่าวว่า กระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ (Strategy Process) มี 5 ขั้นตอน ดังนี้ คือ 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม คือ การพิจารณาจุดแข็ง จุดอ่อนภายในองค์กรและปัจจัยภายนอกที่เป็นโอกาสและอุปสรรคต่อองค์กร ซึ่งเป็นเงื่อนไขต่อความสำเร็จขององค์กร การกำหนดทิศทางขององค์กร คือ การนำพันธกิจและวัตถุประสงค์ขององค์กรมาพิจารณาโดยเน้นประโยชน์ที่จะได้รับ 2) การกำหนดกลยุทธ์ คือ การพิจารณาออกแบบและเลือกกลยุทธ์ที่เหมาะสมเพื่อนำไปปฏิบัติแล้วทำให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ 3) การปฏิบัติตามกลยุทธ์ คือ การนำยุทธศาสตร์ไปปฏิบัติ โดยคำนึงถึงโครงสร้างองค์กรและวัฒนธรรมองค์กร เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ 4) การควบคุมกลยุทธ์ คือ การติดตามผลการปฏิบัติงาน และ 5) การประเมินผลกระบวนการดำเนินการ

ตอนที่ 3 เพื่อสร้างเครือข่ายการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อสร้างเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงชายแดนไทย - เมียนมา : กรณีศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และจังหวัดมะริด พบว่ามีเครือข่าย 3 ลักษณะที่สำคัญ ได้แก่ 1) เครือข่ายความร่วมมือเชิงพื้นที่ 2) เครือข่ายความร่วมมือด้านการบริหารจัดการ และ 3) เครือข่ายความร่วมมือแบ่งตามโครงสร้างหน้าที่ ทั้งนี้เพราะว่า เครือข่ายอาจเป็นเครือข่ายแบบผสมผสานระหว่างสมาชิกที่แตกต่างกันในสถานภาพ เช่น เป็นผู้นำชุมชน ข้าราชการ นักธุรกิจ นักวิชาการ แต่เมื่อทุกคนมีเป้าหมายร่วมกันก็สามารถเป็นเครือข่ายได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อัดัม บูลกี (Adam Burke, 1999 : 76-79) กล่าวว่า การที่เครือข่ายดำรงอยู่ได้ก็ด้วยเหตุผลหลายประการ เช่น เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเพื่อเป็นศูนย์กลางของการสนับสนุน เพื่อให้เกิดประโยชน์จากการมีประสบการณ์แตกต่างกัน เพื่อเป็นช่องทางสำหรับแหล่งทุน เครือข่ายเป็นเวทีในการเจรจาต่อรองกับหน่วยงานหรือองค์กรอื่น ๆ หน่วยงานส่งเสริมสนับสนุนการสร้างเครือข่ายด้วยเป้าหมาย 2 ประการ คือ 1) เพื่อเสริมสร้างศักยภาพและสนับสนุนการเสริมสร้างอำนาจแก่ประชาชน 2) เพื่อเป็นช่องทางสำหรับการให้บริการแก่ประชาชน

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและจัดการเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ควรตระหนักและเห็นคุณค่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยเน้นให้คนในชุมชนที่ขับเคลื่อนโดยชุมชน

6.2 ควรมีการศึกษาแบบเจาะลึกด้านกิจกรรมเกี่ยวกับท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อสร้างเส้นทางการเที่ยวเชื่อมโยงชายแดนไทย-เมียนมา ในภูมิภาคอื่นๆ และในระดับประเทศ ตลอดจนประเทศกลุ่มอาเซียนต่อไป

References

- Adam Burke. (1999). *Communication and development: A Practical Guide*. London : Development Division Department for International Development.
- Certo, S.C. and Peter, P. J. (1991). *Strategic Management*. 3rd ed. Auster Press.
- Charles R. Goeldner, J.R. Brent Ritchie. (2006). *Tourism : principles, practices, philosophies*. Retrieved 25 May 2016 from <http://trove.nla.gov.au/work/5783876>.
- Krairoek Pinkaeo. (2013). *Cultural Tourism*. Retrived December 12,2019, From <http://tourism-dan1.blogspot.com>
- Lumsdom, L. (1999). *Tourism marketing*. Oxford : The Alden Group.
- Manoon Mookpadit. (2008). *An Analytical Study of H.M. The King's Sufficiency Economy Philosophy and Buddhism*. Graduate School : Mahachulalongkornrajavidyalaya University.
- Mill, R. and Morrison, A. M. (1992). *The Tourism System.: and Introductory Text*. New Jersey : Prince - Hall Intentional Inc.
- Ministry of Tourism and Sports. (2005). *Tourism Strategy*. Bangkok: Office of the Public Sector Development Commission.
- Ministry of Tourism and Sports. (2011). *National Tourism Development Plan 2012-2016*. Bangkok: Ministry of Tourism and Sports.
- Tourism Authority of Thailand. (2002). *Study Project for Tourism Development Action Plan in Phetchaburi Province*. Bangkok: National Institute of Scientific and Technological Research.